

Významy v jazyku

Extrémisti a násilné skupiny využívajú jazyk ako kľúčový nástroj na propagovanie svojich diskriminujúcich hodnôt a správania. Je preto nanajvýš dôležité byť si vedomý vplyvu jazyka na prenos stereotypov a porozumieť, ako môžeme jazyk používať my, aby sme ním vytvorili odlišný efekt.

Kľúčové slová: stereotypy, jazyk, sociálny vplyv

Zhrnutie: Jazyk, naučený a zakotvený v kultúre, nám umožňuje odovzdávať nielen informácie, ale aj kultúru, hodnoty, správanie, atď. Keďže jazyk sa od myslenia nedá oddeliť, môže odovzdávať ďalej aj stereotypy. Je preto nevyhnutné sledovať, ako sa jazyk v rôznych sociálnych situáciách vyvíja (napr. migrácia a fenomén utečencov) a byť si vedomý sociálnych vplyvov a javov, ktoré odráža.

Modul	Veľkosť skupiny	Vek	Trvanie
• Prevencia	• malá • stredná	• 12 - 15 • 16 - 19 • 20 - 24	• 30 min

Ciele

- Sledovať vývinový proces v jazyku používanom na popis pohybu migrantov
- Analyzovať sociálne vplyvy termínov spojených s migráciou
- Uvedomiť si diskriminačný efekt jazyka v rôznych situáciách

Popis

Táto aktivita sa zameriava na pojem „migrácia“ a migračné prúdy, ale je možné ju upraviť pre akýkoľvek iný pojem a problém.

Krok 1:

Než začnete aktivitu, odporúčame pripraviť si krátky úvod o migrácii v Európe po Druhej svetovej vojne (*viď pracovné listy*).

Krok 2:

Aktivitu mládežníkom predstavte ako príležitosť pracovať s rôznymi významami jedného jedinečného pojmu. Vytvorte skupiny (5-7 účastníkov). Rozdajte skupinám zoznam slov a k nim prislúchajúcu tabuľku, ktorú treba vyplniť (*viď pracovné listy*).

Krok 3:

Do prvého stĺpca tabuľky majú účastníci napísať pojem, ktorý si zo zoznamu vybrali, do druhého stĺpca jeho význam a do tretieho stĺpca majú uviesť, či ho hodnotia pozitívne alebo negatívne. Každý pojem treba ohodnotiť samostatne. Pokiaľ sa skupina nebude vedieť dohodnúť na spoločnom výstupe, každý účastník si vyberie jeden pojem a vysvetlí, prečo ho hodnotí pozitívne alebo negatívne.

Krok 4:

Každá skupina si zvolí hovorcu, ktorý ostatným opíše rozhodovací proces, ktorým prešli a čo zistili, keď porovnávali významy jednotlivých pojmov (*Poznali ste všetky slová na zozname? Myslíte si, že majú rovnaký význam? Bolo náročné každé z nich samostatne ohodnotiť? Atď.*).

Krok 5:

V celej skupine sa skúste zamyslieť nad rôznymi významami, ktoré jednotlivé pojmy majú a čo ich vyvoláva: *Je Angličan, ktorý žije na jachte v Marballe, prisťahovalec? Aký je rozdiel medzi cudzincom a prisťahovalcom? Môžeme považovať niekoho za „ilegálneho“? Aké dôsledky môže mať nálepka „ilegálny“ na život človeka?*

Variant 1

Požiadajte účastníkov, aby si zvolili jeden pojem zo zoznamu a buď jednotlivo alebo vo dvojiciach vyhladali človeka, ktorý by stelesňoval jeho význam. Ich úlohou je dozvedieť sa viac o jeho/jej živote pred emigráciou a jeho/jej vnímanie nového života. Počas ďalšieho stretnutia požiadajte účastníkov, aby si vymenili svoje zistenia a postrehy.

Potrebné materiály

papier, perá, slovník, pracovné listy „Tabuľka“ a „Zoznam pojmov“ (uvedené pojmy slúžia na inšpiráciu a môžete ich obmieňať podľa zvolenej témy: rodové stereotypy, rasizmus, atď.)

Metodika

Fokusová skupina

Zdroje / Literatúra

Pre zaujímavosť – link o „návrate migrantov“ do nedávnej Európy (v španielčine): <http://blogs.20minutos.es/latino/2008/05/30/europa-busca-fuerza-trabajo-desechable/>

Pracovné listy

Pracovný list: Významy v jazyku

CC - Nekomerčné použitie podobného
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Významy v jazyku. Obnovené Sunday January 5, 2025 od <https://toolbox.ycare.eu/courses/YCARE505/>

<https://www.ycare.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia reprezentuje výlučne názor autorov a Komisia a ani národná agentúra nezodpovedajú za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.